

ประเมินผลการอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียน
ก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร
ของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2556

Evaluation of the Training Course on Techniques to develop the Health Promoting School
diamond level of Regional Health Promotion Center 7 Ubonratchathani, fiscal year 2013

เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข
ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2556 การจัดอบรมประกอบด้วย การบรรยาย การจัดนิทรรศการ การแบ่งกลุ่มเข้าฐานความรู้แยกประเด็นรายละเอียดตามตัวชี้วัด การอภิปรายซักถามปัญหา การฝึกปฏิบัติเป็นผู้ประเมินในสถานที่จริง ณ โรงเรียนที่จัดเตรียมไว้ให้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เข้าอบรมจำนวน 52 คนและผู้บังคับบัญชาระดับต้นของผู้เข้าอบรม จำนวน 38 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบและแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 26-28 มิถุนายน 2556 และแบบติดตามผลการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชาระดับต้นด้วยแบบสอบถามทางไปรษณีย์ระหว่างวันที่ 10-30 กันยายน 2556 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้หลังการอบรมมากกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.10 คะแนน โดยมีความพึงพอใจต่อการจัดอบรม ระดับดี ร้อยละ 80.8 ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดอบรมโดยภาพรวม เอกสารประกอบการอบรม และความครบถ้วนของหลักสูตร เมื่อติดตามผลการปฏิบัติงานภายหลังการอบรม 3 เดือนจากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับต้นเห็นว่า ผู้เข้าอบรมมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ร้อยละ 92.1 โดยนำความรู้จากการฝึกอบรมมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน นำความรู้ประสบการณ์มาถ่ายทอดแก่เพื่อนร่วมงาน ทำงานได้มีประสิทธิภาพดีขึ้น โดยนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ระดับดี ร้อยละ 57.9 มากที่สุด 3 หัวข้อ ได้แก่ โภชนาการและสุขภาพในโรงเรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพช่องปากในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

การจัดอบรมทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดความสนใจ กระตือรือร้น เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น มีความพึงพอใจในระดับดีต่อการจัดอบรมในภาพรวม และเมื่อติดตามผลการดำเนินงานหลังผ่านการอบรมไปแล้ว 3 เดือน จากผู้บังคับบัญชาระดับต้น พบว่า มีความพึงพอใจที่ผู้เข้าอบรมมีการนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติในระดับดี ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนและพัฒนางานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรซึ่งส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ซึ่งจากการประเมินผลการอบรมครั้งนี้จะนำข้อมูลจากการประเมินผลการจัดอบรมมาวางแผนและปรับปรุงพัฒนาการจัดอบรมในครั้งต่อไป

1. บทนำ

การพัฒนาสุขภาพเด็กและเยาวชนให้มีสุขภาพะทางกาย จิต ปัญญาและสังคม โดยการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ดี และมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี เป็นการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม เป็นแนวทางที่ถูกกล่าวไว้อย่างชัดเจนในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2554 นอกจากนั้นพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 มาตรา 6 ระบุเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนข้อหนึ่งว่า “ให้เด็กมีสุขภาพและพละนาามัยแข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคและสิ่งเสพติด”

จากผลการสำรวจภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียนในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย ปี 2555 พบว่าเด็กวัยเรียนมีภาวะอ้วนและเริ่มอ้วน ร้อยละ 17.7 เตี้ยและค่อนข้างเตี้ย ร้อยละ 7.3 นักเรียนประถมศึกษาพันแท้ผู้ ร้อยละ 54.3 นักเรียนมัธยมศึกษาพันแท้ผู้ ร้อยละ 65.4 เป็นโรคเหา ร้อยละ 18.1 มีพฤติกรรมล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ร้อยละ 51.2 และล้างมือหลังการใช้ส้วมร้อยละ68.0⁽¹⁾ ผลการสำรวจภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียนจังหวัดในเขตรับผิดชอบศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี พบว่าเด็กวัยเรียนมีภาวะอ้วนและเริ่มอ้วน ร้อยละ 14.8 เตี้ยและค่อนข้างเตี้ย ร้อยละ 8.1 พันแท้ผู้ ร้อยละ 78.5 เป็นโรคเหา ร้อยละ 8.4 มีพฤติกรรมล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ร้อยละ 59.3 และล้างมือหลังการใช้ส้วมร้อยละ 77.6⁽²⁾

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัยจึงได้ดำเนินการพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ภายใต้แนวคิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้โรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นและศูนย์รวมของการพัฒนาสุขภาพในชุมชน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่กรมอนามัย ได้ร่วมดำเนินการกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพัฒนาสุขภาพผู้เรียนผ่านกระบวนการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่เน้นการวัดผลทางสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน และผลการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มาตั้งแต่ปี 2545 ก่อให้เกิดผลเป็นที่น่าพอใจ โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการและสามารถพัฒนากิจกรรมด้านสุขภาพจนผ่านการประเมินรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองแดง ระดับเงิน และระดับทองเพิ่มขึ้นทุกปีติดต่อกันเป็นลำดับ เกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยตัวชี้วัดภายใต้องค์ประกอบ 10 ประการ ซึ่งส่วนใหญ่เน้นด้านกระบวนการของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อเป็นทิศทางแก่โรงเรียน แต่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวัดผลลัพธ์ทางสุขภาพมากนัก ดังนั้น เมื่อการพัฒนางานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดำเนินมาถึงโรงเรียนบรรลุเกณฑ์ค่อนข้างสูงดังกล่าว ในปี 2551 กรมอนามัยจึงเห็นสมควรที่จะยกระดับเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพขึ้นอีกระดับหนึ่ง โดยจัดทำเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร โดยมีตัวชี้วัด ที่เน้นการวัดผลทางสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน และผลการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ⁽³⁾

จากสถานการณ์การพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนผ่านกระบวนการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับต่างๆจนถึงปัจจุบัน พบว่า จำนวนโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี จำนวน 4,277 แห่ง ผ่านเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ร้อยละ 76.79 โดยมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและผ่านการประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจากกรมอนามัย ตั้งแต่ปี 2551-2556 จำนวนทั้งสิ้น 48 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.12⁽⁴⁾ พบว่า ในการพัฒนาโรงเรียนยังมีบางตัวชี้วัดที่เป็นปัญหา เช่น การพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี อาหารสะอาดปลอดภัย สุขาเนาใช้ และการดูแลทันตสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็น

ปัญหาที่จะต้องเน้นและสนับสนุนการจัดกิจกรรม โดยให้ความสำคัญกับบทบาทกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน แกนนำและนักเรียนแกนนำ ชมรมเด็กไทยทำได้ ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงาน และเพื่อแก้ไข ปัญหาสุขภาพในโรงเรียนร่วมกับครูและผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี โดยกลุ่มจัดการความรู้และการศึกษาด้านสุขภาพและกลุ่มอนามัยวัยเรียนวัยรุ่น จึงจัดทำหลักสูตรอบรม “เทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับเพชร ในปีงบประมาณ 2556” เป็นครั้งแรก ใช้ระยะเวลา 3 วัน โดยใช้วิธีการผสมผสานหลายวิธี เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความหลากหลายและน่าสนใจ อาทิ การบรรยาย การอภิปราย การสาธิตและฝึกปฏิบัติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้นำไปพัฒนาโรงเรียนตามเกณฑ์ชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้รับความสนใจจากบุคลากรทางการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน 7 จังหวัดรับผิดชอบ ที่เห็นความสำคัญของดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรเข้าร่วมอบรม จำนวนทั้งสิ้น 67 คน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการประเมินผลการอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2556 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานจัดอบรมในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลการอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2556

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการอบรมของผู้เข้าอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2556
- 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อการจัดอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2556
- 3) เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมภายหลังการอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2556 จากการประเมินของผู้บังคับบัญชาระดับต้น

3. วิธีการดำเนินงาน/วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study)

3.2 ประชากร เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี จำนวน 67 คน

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

1) ผู้เข้าอบรม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่เข้าอบรมและทำแบบสอบถามครบถ้วน จำนวน 52 คน

2) ผู้บังคับบัญชาระดับต้นของผู้เข้าอบรมที่ตอบแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมภายหลังการอบรม จำนวน 38 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
- 2) แบบทดสอบความรู้
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดอบรม
- 4) แบบติดตามผลการปฏิบัติงานภายหลังการอบรม

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

- 1) วัดความรู้ก่อนการอบรม (Pre-test) โดยการใช้แบบทดสอบให้ผู้เข้ารับการอบรม ตอบแบบทดสอบในวันแรกก่อนเริ่มการฝึกอบรม
- 2) ระหว่างการอบรม สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและความถูกต้องของการปฏิบัติจากการจัดกิจกรรม/การบันทึกภาพกิจกรรม
- 3) วัดความรู้หลังการอบรม (Post-test) ชั่วโมงสุดท้ายก่อนปิดการอบรม โดยการใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันที่ทำในวันแรก
- 4) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ชั่วโมงสุดท้ายหลังทำแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนปิดการอบรม โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจให้ผู้เข้ารับการอบรม แสดงความคิดเห็นต่อการจัดอบรม โดยผู้เข้าอบรมประเมินด้วยตนเอง
- 5) ประเมินผลการปฏิบัติงานหลังการอบรม ภายหลังการอบรม 3 เดือน ส่งแบบติดตามผลการปฏิบัติงานหลังการอบรม ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นประเมินผลการปฏิบัติงาน แล้วส่งแบบติดตามกลับมาทางระบบจดหมายตอบกลับทางไปรษณีย์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- 1) ตรวจสอบความครบถ้วน แบบทดสอบและแบบสอบถาม
- 2) นำข้อมูลที่ตรวจสอบครบแล้ว ลงรหัสแบบสอบถาม
- 3) ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ดังนี้

3.1 สถิติเชิงพรรณนา อธิบายข้อมูลลักษณะประชากรทั่วไป ระดับความรู้ ระดับความพึงพอใจต่อการจัดอบรม และระดับผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างหลังการอบรม คือ จำนวน ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 สถิติเชิงอนุมานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความรู้ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการอบรม ใช้ Paired t-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ผลการศึกษา

4.1 มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 67 คน ทำแบบทดสอบและแบบประเมินผลครบถ้วน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 77.61 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.8 และมีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน ร้อยละ 46.2 มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 31 คน ร้อยละ 59.6 และส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 23 คน ร้อยละ 44.2

4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรม พบว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนความรู้เฉลี่ยก่อนการอบรม 14.67 คะแนน สูงสุด 19 คะแนน และต่ำสุด 7 คะแนน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน) ส่วนคะแนนความรู้เฉลี่ยหลังการอบรม ผู้เข้าอบรมทำคะแนนเฉลี่ย 17.77 คะแนน สูงสุด 20 คะแนน และต่ำสุด 14 คะแนน เมื่อจำแนกตาม ระดับความรู้ของผู้เข้าอบรม พบว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ ก่อนการอบรมมีความรู้ในระดับดี ร้อยละ 48.1 ส่วนหลังการอบรมมีความรู้ในระดับดีเพิ่มมากขึ้น ถึงร้อยละ 92.3 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้เฉลี่ยก่อน-หลังการอบรม โดยใช้สถิติทดสอบ Paired t-test พบว่า คะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) โดยหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น 3.10 คะแนน

4.3 ความพึงพอใจต่อการจัดฝึกอบรมของผู้เข้าอบรม พบว่า ภายหลังจากการอบรมผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับดี ร้อยละ 80.8 รองลงมาคือ ความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 19.2 เมื่อแยกเป็นประเด็นที่ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับดี 3 ลำดับแรก คือ อันดับ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมโดยภาพรวมและเอกสารประกอบการอบรม คะแนนเฉลี่ย 4.35 เท่ากัน รองลงมามีความพึงพอใจต่อความครบถ้วนของหลักสูตร คะแนนเฉลี่ย 4.31 และมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาของอบรม คะแนนเฉลี่ย 4.29 ตามลำดับ และพบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจน้อยที่สุดเกี่ยวกับประเด็นของระยะเวลาการอบรม คะแนนเฉลี่ย 4.10

4.4 ผลการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมภายหลังการอบรม จากความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 73.07 จากร้อยละของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ตอบกลับมา ถือว่าอยู่ในระดับดีมาก⁽⁵⁾ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานภายหลังการฝึกอบรม 3 เดือน จากความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น พบว่า หลังการอบรมผ่านไป 3 เดือน ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับดี ร้อยละ 92.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 5.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 2.6 เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นที่ผู้บังคับบัญชาระดับต้นมีความคาดหวังต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม พบว่า อยู่ในระดับดี 3 ลำดับแรก คือ อันดับ 1 ผู้เข้าอบรมนำความรู้จากการฝึกอบรมมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน คะแนนเฉลี่ย 4.32 รองลงมาคือ ผู้เข้าอบรมนำความรู้ประสบการณ์มาถ่ายทอดแก่เพื่อนร่วมงาน คะแนนเฉลี่ย 4.26 และ ผู้เข้าอบรมทำงานได้มีประสิทธิภาพดีขึ้น คะแนนเฉลี่ย 4.13 และพบว่า ผู้เข้าอบรมยังมีแผนงานใหม่ๆ น้อยกว่าที่คาดหวัง คะแนนเฉลี่ย 4.08

2) การนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน จากการศึกษา ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น พบว่า หลังการอบรมผ่านไป 3 เดือน ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ นำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้ใน ระดับดี ร้อยละ 57.9 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 39.5 และ ระดับต่ำ ร้อยละ 2.6 เมื่อพิจารณาแยกเป็น ประเด็น ที่ผู้บังคับบัญชาระดับต้นมีความคิดเห็นต่อการนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม ในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีทุกประเด็น 3 ลำดับแรก

ได้แก่ หัวข้อเรื่องโภชนาการและสุขภาพในโรงเรียน คะแนนเฉลี่ย 4.29 รองลงมา คือ หัวข้อเรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพช่องปากในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คะแนนเฉลี่ย 4.29 และหัวข้อ เรื่องสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน คะแนนเฉลี่ย 4.18 ซึ่งพบว่าผู้บังคับบัญชาในระดับต้นมีความ คิดเห็นว่า ผู้เข้าอบรมนำความรู้เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพจิตเด็กวัยเรียนมาใช้ในการทำงาน น้อยที่สุดใน ประเด็นที่อบรม คะแนนเฉลี่ย 4.08

5. อภิปรายผลการศึกษา

5.1 ความรู้ของผู้เข้าอบรม จากการศึกษา พบว่า ผู้เข้าอบรมเกือบครึ่งหนึ่งมีความรู้ก่อนเข้า อบรม อยู่ในระดับดี ร้อยละ 48.1 สอดคล้องกับข้อมูลของผู้เข้าอบรมซึ่งเป็นผู้บริหารและครูของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแล้ว จึงมีความรู้ที่ถูกต้องโดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง กับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยในการประเมินหากพบว่าโรงเรียนมี ข้อผิดพลาดที่ต้องแก้ไขผู้ประเมินต้องแจ้งผลการประเมินกับผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดตามความเป็นจริง มีผู้ เข้าอบรมตอบถูกถึง ร้อยละ 94.2 หรือ หากโรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนผสมงานการพัฒนาตาม ตัวชี้วัดแล้ว ไม่จำเป็นต้องทำเอกสารเพื่อรับการประเมินรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพระดับเพชรอีก และ เด็กสามารถออกกำลังกายได้ทุกชนิด ทุกประเภทเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ผู้เข้า อบรมก็ตอบถูก มากถึงร้อยละ 90.4 ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า ผู้เข้าอบรมยังมีความรู้ไม่ ถูกต้องเกี่ยวกับความรู้และเกณฑ์ที่เป็นตัวเลขนมาตรฐานต่างๆ โดยตามธงโภชนาการ พลังงานที่นักเรียน อายุ 6-13 ปี ต้องการใน 1 วัน คือ 1,600 กิโลแคลอรี มีจำนวนผู้ตอบถูก เพียงร้อยละ 42.3 หรือ จุด บริการน้ำดื่ม 1 ที่/นักเรียน 85 คน เป็นเกณฑ์ที่บอกถึงความพอเพียงของน้ำดื่มในโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพระดับเพชร มีจำนวนผู้ตอบถูก ร้อยละ 46.2 และ เกณฑ์ในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับ ประถมศึกษากำหนดให้ห้องส้วม 1 ห้อง/นักเรียนชายจำนวน 50 คน มีจำนวนผู้ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 50.0 เท่านั้น จะเห็นได้ว่า ข้อคำถามที่มีจำนวนผู้ตอบถูกน้อย มากที่สุด 3 อันดับแรก นั้น เป็นข้อคำถาม เกี่ยวกับความรู้ด้านเกณฑ์โภชนาการและเกณฑ์มาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในการ ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ซึ่งภายหลังจากจัดอบรม พบว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มี ความรู้ระดับดีเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 92.3 สามารถตอบถูกเพิ่มมากขึ้นทุกข้อ โดยมีคำถามถึง 3 ข้อ ที่ผู้ เข้าอบรมตอบถูกทุกคน ได้แก่ ข้อ 1, ข้อ 16, และข้อ 20. โดยภายหลังจากอบรม ผู้เข้าอบรมมีความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งผลการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ดีขึ้นนี้ เกิดการจัด กระบวนการอบรม ทั้งในส่วนของบรรยาย การแบ่งกลุ่มเข้าฐานความรู้แยกประเด็นรายละเอียด ตามตัวชี้วัดโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ มีการอภิปรายและซักถามปัญหา และการฝึกปฏิบัติเป็นผู้ ประเมินในสถานที่จริง ณ โรงเรียนที่จัดเตรียมไว้ให้ ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับการประเมินโครงการอบรมพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลวิชาชีพใหม่ในโรงพยาบาล กาฬสินธุ์⁽⁶⁾ ที่พยาบาลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้รับอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการเป็น พยาบาลพี่เลี้ยง กระบวนการอบรมโดยการบรรยายและฝึกปฏิบัติจริง ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีคะแนน ความรู้เรื่องความเป็นพยาบาลพี่เลี้ยงหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

5.2 ความพึงพอใจต่อการจัดอบรมภายหลังสิ้นสุดการอบรม การอบรมครั้งนี้มีการ ประเมินความพึงพอใจต่อการอบรมแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ประกอบด้วย เนื้อหาของการอบรม ความ

ครบถ้วนของหลักสูตร ความสามารถของวิทยากร รูปแบบการอบรม ระยะเวลาการอบรม ช่วงเวลาการอบรม เอกสารประกอบการอบรม และการจัดอบรมในภาพรวม พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมในระดับดี ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านเนื้อหาของการอบรม** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาของการอบรมอยู่ในระดับดี โดยระบุว่าเนื้อหาหลักสูตรเข้าใจง่ายสามารถนำไปใช้พัฒนาโรงเรียนตามเกณฑ์ตัวชี้วัดได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับการศึกษาการประเมินผลการฝึกอบรมโครงการอบรมวิทยากรสมาธิบำบัดในภาวะสุขภาพองค์รวมในบุคลากรด้านสาธารณสุขและประชาชนที่สนใจผู้ป่วยเรื้อรังและผู้ดูแลผู้ป่วยที่เข้ารับการอบรมในภาวะสุขภาพแบบองค์รวม⁽⁷⁾ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 461 คน มีความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระการอบรมในระดับมากเนื่องจากสามารถนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ง่าย คะแนนเฉลี่ย 3.40

2) **ความครบถ้วนของหลักสูตร** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อความครบถ้วนของหลักสูตรการอบรมอยู่ในระดับดี เนื่องจากการจัดอบรมครั้งนี้ ผู้จัดการอบรมและทีมวิทยากรทั้งจากภายในและภายนอก ได้การจัดประชุมหารือและสรุปเนื้อหาเพื่อจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีการตรวจสอบความถูกต้องขององค์ประกอบของหลักสูตรและเนื้อหาตั้งแต่ วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการฝึกอบรม จากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการ เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้เชี่ยวชาญในหลักสูตรหรือเนื้อหาการฝึกอบรม และวิทยากร เพื่อนำมาพัฒนาโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

3) **ด้านความสามารถของวิทยากร** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อความสามารถของวิทยากรโดยรวม อยู่ในระดับดี ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการอบรมครั้งนี้มีวิทยากรทั้งหมด 7 คน ส่วนมากเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานอนามัยวัยเรียน งานทันตสาธารณสุขของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี มีวิทยากรด้านสุขภาพจิตจากเครือข่ายศูนย์วิชาการ รวมทั้งมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดเป็นทีมผู้ประเมินโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรระดับเขต ที่มีประสบการณ์หลากหลาย มีความคุ้นเคยกับบุคลากรทางการศึกษา จึงทำให้ผู้เข้าอบรมรู้สึกเป็นกันเอง อีกทั้งวิทยากรส่วนมากยังมีเทคนิคการสอน บุคลิกภาพดี น้ำเสียงในการพูด เสียงดัง ฟังชัดเจน และความเอาใจใส่ในการตอบข้อซักถามเมื่อผู้เข้าอบรมมีประเด็นข้อสงสัย

4) **ด้านรูปแบบการอบรม** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการอบรม อยู่ในระดับดี เนื่องมาจากการอบรมครั้งนี้มีรูปแบบการถ่ายทอดความรู้และทักษะที่หลากหลาย ทั้งการบรรยายในชั้นเรียน การบรรยายกลุ่มย่อย การอภิปรายกลุ่ม การสาธิตและการฝึกปฏิบัติ การเป็นผู้ประเมินในสถานที่จริง ณ โรงเรียนที่จัดเตรียมไว้ให้ ตลอดจนองค์ประกอบด้านวิธีการสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการอบรมและรูปแบบการประเมินผล ทำให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะอย่างเต็มที่

5) **ด้านระยะเวลาการอบรม** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อระยะเวลาการอบรม อยู่ในระดับดี แต่มีคะแนนน้อยที่สุดกว่าทุกประเด็น อาจเนื่องมาจากกำหนดการอบรมจำนวน 2.5 วัน นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากการเดินทางไป-กลับ ของผู้เข้าอบรมในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดศรีสะเกษ ทำให้เป็นอุปสรรคไม่สามารถมาเข้าอบรมได้ทันตามกำหนดเวลา ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มการอบรมตามเวลาที่กำหนดไว้เนื่องจากเนื้อหาสาระมีมาก ทำให้ผู้เข้าอบรมรู้สึกว่าไม่ได้รับความรู้ครบถ้วนตามที่คาดหวัง

6). **ด้านช่วงเวลาการจัดอบรม** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อช่วงเวลาของการอบรม อยู่ในระดับดี แต่มีคะแนนเก็บบนน้อยที่สุด เนื่องจากจากการจัดการอบรมจัดในช่วงปลายเดือนมิถุนายนยังเป็นช่วงเริ่มต้นของการเปิดเทอมและเป็นเวลาปลายเดือน ทำให้ผู้เข้าอบรมโดยเฉพาะผู้บริหารติดภารกิจคาบเกี่ยวไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ครบตลอดทั้งหลักสูตร จึงควรมีการปรับช่วงเวลาในการจัดอบรมให้เหมาะสมกับตารางการทำงานของกลุ่มเป้าหมายมากกว่าความสะดวกของวิทยากรหรือผู้จัดอบรม

7) **ด้านเอกสารประกอบการอบรม** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจเอกสารประกอบการอบรม อยู่ในระดับดี มีคะแนนสูงอันดับต้นๆ เนื่องจากผู้จัดอบรมได้ประสานข้อมูล เนื้อหาและจัดพิมพ์เป็นเอกสาร จัดทำเป็นคู่มือ นอกจากนี้ยังมีคู่มือ ตำรา สื่อเอกสาร แผ่นพับต่างๆที่เกี่ยวข้องไว้พร้อม เนื่องจากได้มีการกำหนดจำนวนผู้เข้ารับการอบรมไว้ล่วงหน้า ทำให้สามารถเตรียมทำเอกสาร ได้พร้อมอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าอบรมได้อย่างทั่วถึงครบทุกคน เอกสารประกอบการอบรมมีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา สามารถใช้เป็นแนวทางในการอบรมได้เป็นอย่างดี และวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างการอบรมตามที่คุณเข้าอบรมต้องการครบทุกคน

8) **ด้านการจัดอบรมในภาพรวม** ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในภาพรวมของการอบรม อยู่ในระดับดีมีคะแนนเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่าคุณเกี่ยวข้องทุกส่วน ทั้งวิทยากร ผู้จัดอบรม เจ้าหน้าที่โครงการฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นผู้ดูแลความเรียบร้อยในห้องประชุม ห้องพัก อาหาร ได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ บริการด้วยความเต็มใจ สุภาพและเป็นกันเอง แม้จะมีจำนวนน้อยก็สามารถบริหารจัดการได้แล้วเสร็จทันเวลา แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้อง จึงทำให้การบริหารจัดการการอบรมครั้งนี้ดำเนินไปอย่างดี โดยสามารถอภิปรายภาพรวมด้านอื่นๆ ได้ดังนี้

8.1 สถานที่ที่ใช้ฝึกอบรมเป็นของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ซึ่งเป็นสถานที่ที่จัดการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆของศูนย์อยู่แล้ว ทำให้มีความพร้อมในการจัดอบรมในครั้งนี้ ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก ทำให้ได้รับการบรรยายได้อย่างชัดเจน มีแสงสว่างเพียงพอในระดับที่มองเห็นได้ดี ระดับอุณหภูมิไม่เย็นจนเกินไป จำนวนผู้เข้าอบรมมีความเหมาะสมกับขนาดของห้อง ไม่มาก ไม่น้อยเกินไป

8.2 ห้องพักรับรองที่ให้บริการผู้เข้าอบรมก็อยู่ภายในศูนย์ฯ ที่ดัดแปลงมาจากบ้านพักแพทย์และอาคารห้องพักของข้าราชการมาทำเป็นที่พักไว้ให้บริการผู้มาฝึกอบรมที่ศูนย์ฯแบบครบวงจร มีมาตรฐานการบริการลูกค้าด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน สะอาด เรียบง่าย ราคาประหยัด และมีการดูแลรักษาความสะอาดเป็นอย่างดี แม้จะมีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่จอดรถซึ่งไม่เพียงพอหากมีผู้เข้าพักเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ก็สามารถนำรถไปจอดได้ทั่วทั้งศูนย์เนื่องจากมีพนักงานรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง

8.3 อาหารและเครื่องดื่ม คณะผู้จัดอบรมได้จัดเตรียมอาหารเช้า ผลไม้และเครื่องดื่มร้อนเย็น ไว้ให้บริการตั้งแต่เวลา 07.00น. มีบริการอาหารว่างเป็นขนมไทยและเครื่องดื่มร้อน/เย็น ระหว่างวัน 2 ช่วงเวลาเช้า-บ่าย โดยอาหารกลางวันให้บริการแบบตักรับประทานตามอัธยาศัย และบริการอาหารเย็นในช่วงเวลา 18.00น.-20.00 น. โดยเน้นเมนูอาหาร ผัก น้ำพริกเพื่อสุขภาพและผลไม้ตามฤดูกาลให้บริการทุกมื้อ

5.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมภายหลังการอบรมผ่านไป 3 เดือนตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับต้น

จากการส่งแบบติดตามผลการดำเนินงานหลังการฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร พบว่า มีผู้บังคับบัญชาในระดับต้นของผู้เข้าอบรมส่งแบบประเมินกลับมา จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 73.07 ของแบบสอบถามทั้งหมด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1). พฤติกรรมการปฏิบัติงานผู้เข้าอบรมตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในระดับต้น
พบว่า ผู้บังคับบัญชาในระดับต้นเกือบทั้งหมดประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 92.1 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญในการฝึกอบรมครั้งนี้และต้องการพัฒนาบุคลากรของตนเอง จึงมีการติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมกลับมาให้ผู้จัดการอบรม จากการติดตามผล พบว่า ผู้บังคับบัญชาในระดับต้น ประเมินพฤติกรรมผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นไปตามพฤติกรรมที่คาดหวัง อยู่ในระดับดี ทั้ง 4 ประเด็นย่อย โดยประเมินว่าผู้เข้าอบรมนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของตนเองมากที่สุด และผู้เข้าอบรมยังได้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมครั้งนี้มาถ่ายทอดให้เพื่อนร่วมงานอื่นๆ เพื่อสร้างคณาจารย์ในการเร่งพัฒนาโรงเรียนของตนเองให้สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรให้ได้ตามเป้าหมายอีกด้วย โดยหลังการอบรมผ่านไป 3 เดือน ผู้บังคับบัญชาในระดับต้นเห็นว่าผู้เข้าอบรมมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนระดับเพชรมีประสิทธิภาพดีขึ้น อยู่ในระดับดี ถึงแม้ว่าจะยังขาดแผนงานใหม่ๆ ก็ยังถือว่ามีพฤติกรรมตามความคาดหวัง

2) การนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม จากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในระดับต้น
พบว่า ผู้บังคับบัญชาในระดับต้นมากกว่าครึ่งหนึ่งประเมินการนำความรู้และทักษะที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม อยู่ในระดับดี ร้อยละ 57.9 เมื่อพิจารณาจากหัวข้อเรื่องตามหลักสูตร จำนวน 10 หัวข้อพบว่า ผู้บังคับบัญชาได้เห็นการนำความรู้ที่ได้นำอบรมไปปรับใช้ในพื้นที่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านโภชนาการและสุขภาพภายในโรงเรียน รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพช่องปากในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งทั้ง 3 หัวข้อนั้นเป็นตัวชี้วัดหลักของเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร และเป็นประเด็นที่สามารถดำเนินการทำได้ในอันดับแรก สามารถประยุกต์เข้ากับการเรียนการสอนและขับเคลื่อนโดยทุกคนในโรงเรียน โดยผู้บังคับบัญชายังเห็นว่า การนำความรู้และทักษะการนำเทคนิคการเป็นผู้ประเมินรับรองมาปรับใช้และการจัดทำเอกสารเพื่อรับการประเมินรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับดี แต่น้อยที่สุดในทุกประเด็น แต่เนื่องจากโรงเรียนเพิ่งเริ่มขับเคลื่อนการทำงานจึงไม่เข้มงวดเท่าที่ควร ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการติดตามผลหลักสูตรฝึกอบรมนักพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น⁽⁸⁾ เพื่อศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของนักพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 253 คน หลังการอบรมผู้เข้าอบรมได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจากทุกหมวดวิชาในระดับมากโดยการกำกับติดตามของผู้บังคับบัญชาอย่างจริงจัง

6. ข้อเสนอแนะในการศึกษา

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1) การอบรมโดยใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ และความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น
- 2) การอบรมที่มีเนื้อหาทางวิชาการมากควรพิจารณาระยะเวลาการอบรมให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับเนื้อความรู้ที่ครบถ้วน
- 3) ขยายเวลาช่วงศึกษาดูงานให้มากกว่าเดิมจากครึ่งวันเป็น 1 วัน เพื่อให้เพียงพอต่อการสำรวจและติดตามข้อมูลจากการฝึกเป็นประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดัดเพชรในพื้นที่จริง
- 4) บริหารจัดการขั้นตอนการทำแบบทดสอบและแบบสอบถามให้รัดกุมมากขึ้นเพื่อให้ได้จำนวนตอบกลับที่มากที่สุด

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

- 1) ศึกษาติดตามผลระยะยาวต่อเนื่องไปอีกจากระยะเวลา 3 เดือน เป็นระยะเวลา 6 เดือน 12 เดือนเพื่อประเมินผลความก้าวหน้าในการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้าอบรม
- 2) ศึกษาเทคนิคการพัฒนาโรงเรียนรูปแบบอื่นนอกจากการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดัดเพชร

เอกสารอ้างอิง

1. บังอร กล่ำสุวรรณ และคณะ. (2555). การสำรวจภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียนในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย.ขอนแก่น. เพ็ญพรินต์ติ้ง.
2. พิมประภา อินจำปา. (2552). ข้อมูลงานอนามัยวัยเรียน. เอกสารคัดสำเนา, อุบลราชธานี.

3. สาธารณสุข,กระทรวง. (2542).กรมอนามัย. แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
4. สุรัสวดี ธาณี. (2556). ข้อมูลงานอนามัยวัยเรียน. เอกสารคัดสำเนา, อุบลราชธานี.
5. พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย 1. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก https://nidamppm14.files.wordpress.com/2009/03/drpichit_lecture.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล : 12 พฤษภาคม 2558). 2552.
6. สุกานดา ตีพัตตี. (2554). ประเมินผลโครงการอบรมพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลวิชาชีพใหม่ ในโรงพยาบาลกาฬสินธุ์. ปรินญาณีพนธ์ พย.ม.(พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
7. สมคิด เรืองวิจิตร. (2554). การประเมินผลการฝึกอบรมโครงการอบรมวิทยากรสมาธิบำบัดในภาวะสุขภาพองค์กรวม. สำนักการแพทย์ทางเลือก. กรุงเทพมหานคร.
8. ปีย์ ศรีวงศ์. (2553). การติดตามผลหลักสูตรฝึกอบรมนักพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพ.